

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Исторически.....

Специалност: (код и наименование)

Архивистика и документалистика.....

Магистърска програма: (код и наименование)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

Информационни технологии в архивите

(код и наименование)

Преподавател: проф. Юрий Тодоров

Асистент: ас. Андрей Лунин

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	60
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	60
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		240
Кредити аудиторна заетост		4
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		8

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	25
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	25
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	15
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	35

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът има за цел да представи съвременните тенденции на теорията и практиката на информационните технологии в архивите. На базата на основните познания за работа с компютър трябва да бъдат изградени систематични знания за технологията на работа с класически и съвременни документи в компютризирани архиви. Основният акцент в курса е поставен върху текстовия документ и неговата компютърна обработка. Студентите ще бъдат запознати с машиночитаеми и електронни документи, тяхната среда за съхранение и обработване, изискванията за работа с електронни документи с електронен подпис, авторските права и законовите разпоредби за работата на електронното правителство.

Друг основен момент в курса представлява запознаването с работната среда в съвременния архив при използване на компютризирани работни места. Съвременните тенденции в областта на информационните технологии изискват съобразяване със съответните информационни стандарти и моделни изисквания. Възможностите за обработване на документите – дигитализирането на традиционните документи, документооборотът в съвременния офис, средствата и методите за описание на фондове и създаване на справочници и каталози в автоматизиран режим са основни теми на курса.

Въвеждането на научно-справочния апарат на архивите в автоматизиран режим изисква познания в областта на информационното моделиране и базите данни. Принципите за

конструиране на базата данни и възможностите за въвеждане, редактиране и манипулиране на записи са необходими познания за всеки съвременен архивист. Информационните запитвания, работата с информационно-търсещи системи образуват друг основен акцент от практическата и лекционната част на курса.

В заключение студентите ще се запознаят с възможността за представяне, ползване и обработване на архивна информация в локални мрежи и със средствата на комуникационни среди и Интернет. Принципите на изграждане на обществени бази данни, тяхната актуализация и ползване в мрежов режим представляват важен аспект от комуникационната обезпеченост на съвременния архив. Представят се възможностите на Интернет за индивидуална комуникация, публикуване и ползване на онлайн бази данни.

Лекционният и практическият курс по “Информационни технологии в архивите” трябва да създадат основни знания, умения и навици за студентите-архивисти за работа в една съвременна информационна и комуникационна среда, които се основават на теоретични и научни постановки в областта на архивната информатика.

Предварителни изисквания:

Компютърна грамотност, работа с приложен софтуер с общо предназначение, Умения за боравене с компютър и ползване на интернет.

Очаквани резултати:

Курсът подготвя специалисти с информационни компетентности, които са в състояние да прилагат и адаптират съвременните технологии в сферата на архивната теория и практика.

Учебно съдържание

Лекционен курс

Тема №	Наименование на темата	Хорариум
1	Историческо развитие на автоматизацията и компютризацията в архивите – основни етапи.	2
2	Основни понятия от областта на историческата информатика.	2
3	Компоненти на компютризирания офис и архив – апаратна среда – автоматизирани работни места.	2
4	Понятие за машиночитаем и електронен документ.	1
5	Носители и среда на съхранение на машиночитаеми и електронни документи.	2
6	Изисквания на Закона за електронния документ и електронния подпис в България.	1
7	Принципите на функциониране на електронното правителство	1
8	Проблемът за съвместимост на машиночитаеми и електронни документи, възможности за съхранението им със средствата на създаване.	1
9	Принципът на произхода и електронни документи – защита на авторското право и доказване на автентичност.	1
10	Средства за създаване на електронни документи – текстообработващи системи..	2
11	Електронен документ и електронно изявление – запазване на мултимедийна информация в цифров вид.	2
12	Бази данни, принципи за конструиране на релационни бази данни.	2
13	Редактиране и манипулиране на записи в релационни бази данни.	1
14	Информационно-търсещи системи и информационни запитвания.	2
15	Обществени бази данни – изграждане и функциониране.	1
16	Компютърни мрежи и комуникации – основни понятия.	2
17	Интернет като среда за разпространение на архивна информация.	1
18	Възможности за публикуване в Интернет и осъществяване на документооборота на глобално и индивидуално ниво.	2
19	Перспективи на развитие	1

Семинари

Тема №	Наименование на темата	Хорариум
1	Конструкция на компютърните системи – елементи и функциониране, компютърна грамотност.	3

2	Информационни носители, аспекти на използваемост и съхранение.	2
3	Операционни системи, видове и предназначение.	5
4	Програмно осигуряване на автоматизираното работно място на архивиста.	5
5	Системи за текстообработка, документни формати, дигитализиране на традиционни документи, документооборот в електронна форма.	5
6	Работа с бази данни, конструиране на текстови бази данни с ISIS и Access.	5
7	Информационни запитвания, информационно търсещи системи.	2
8	Компютърни мрежи и комуникации – апаратна и програмна среда.	2
9	Интернет-комуникации и онлайн бази данни, архивна информация в интернет, виртуални архиви.	1

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Историческо развитие на автоматизацията и компютризацията в архивите – основни етапи.
2	Основни понятия от областта на архивната информатика.
3	Компоненти на компютризирания офис и архив – апаратна среда – автоматизирани работни места.
4.	Понятие за машиночитаем и електронен документ.
5.	Носители и среда на съхранение на машиночитаеми и електронни документи.
6.	Изисквания на Закона за електронния документ и електронния подпис в България.
7.	Стратегии за развитие и принципи на електронното правителство.
8.	Проблемът за съвместимост на машиночитаеми и електронни документи, възможности за съхранението им със средствата на създаване.
9.	Принципът на произхода и електронни документи – защита на авторското право и доказване на автентичност.
10.	Редактиране на електронни документи – текстообработващи системи..
11.	Електронен документ и електронно управление – стандарти и средства за съвместимост.
12.	Бази данни, принципи за конструиране на релационни бази данни.
13.	Редактиране и манипулиране на записи в релационни бази данни, информационни запитвания.
14.	Компютърни мрежи и комуникации – основни понятия.
15.	Интернет като среда за разпространение на архивна информация.
16.	Възможности за публикуване в Интернет и осъществяване на документооборот на глобално и индивидуално ниво.

Библиография

Основна:

- Bauer, F.L, G. Goos.** Informatik. Eine Einfuehrende Uebersicht. Springer 1974
- Courtney, J.F., D.B. Paradise.** Database Systems for Management. Times Mirror/Mosby, 1988
- Crumlish, C., M. Humes.** Web Publishing with Netscape for Busy People. McGraw-Hill, 1996
- Hutchinson, S.E., S. C. Sawyer.** Computers, The User Perspective. Irwin, 1990
- Karpinsky, R.** Beyond HTML. Osborne McGraw-Hill, 1996.
- Level, D.A., W.P. Galle.** Managerial Communications. Irwin, 1988
- Taylor, D.E.** Multiplatform Network Management. McGraw-Hill, 1996
- Vesikar, R.V.** Basic Business Communication. Irwin 1988
- Williams, B.K., S. C. Sawyer, S.E. Hutchinson.** Using Information Technology. A Practical Introduction to Computers and Communications. Irwin, 1997
- Бърнев, П., С. Керпеджиев.** Основни понятия в информатиката. С. 1988
- Фодор, Ж. Д. Бонифас, Ж. Танги.** Операционни системи - от РС до PS/2. Мир, 1992.
- Маджаров, И.** Интернет за персонален компютър. С. 1997
- Радев, Е.** (ред.). Информатика, С. 1995
- Райкерсдорфер, Г., К. Вердених, У. Райзингер.** Икономическа информатика, С. 1996
- Тодоров, Ю.** Лекционен курс по информатика и количествени методи за историци. С. 2011 г. електронно издание: <http://www.clio.uni-sofia.bg/todorov/П&С.pdf> , 219 с.
- Тодоров, Ю.** Електронни документи и архиви. История, 2005 г. кн. 1, с. 42-56. Бизнес секретар, 2004 г. кн.4, с.8-11; 2005 г. кн. 1, с.2-6.
- Тодоров, Ю.** Аудиовизуални и информационни технологии в обучението. Веда Словена, С. 2009 г.
- Тодоров, Ю.** Информационни технологии в образованието. С. 2000
- Тодоров, Ю.** Клиометрия. С. 2000
- Шат, С.** Локални мрежи - архитектура, избор, използване. С. 1993
- Dorm, P.** Electronic Records and Historians: The Case of Netherlands. –in: Electronic Information Resources and Historians:European Perspectives. St. Katharinen, 1993, pp. 219-225.
- Таллер, М.** Что такое источник-ориентированная обработка данных; что такое историческая информатика. – В: История и компьютер: Новые информационные технологии в исторических исследованиях. М. 1993, с. 203-254.
- Закон** за електронния документ и електронния подпис. Обн. ДВ, бр. 34 от 6.04.2001 г., в сила от 7.10.2001 г.

Допълнителна:

- Петков, К.** Съвременни информационни технологии. Унив. изд. "Св. Кл. Охридски", С. 1996 г.
- Закон** за електронното управление. Обн. ДВ бр. 46, 12.6.1007 г.

БДС ISO 15836:2010 Information and documentation - The Dublin Core metadata
element set
MOREQ2 Specification Model Requirements for the Management of Electronic Records.
2008

Дата:

Съставил: